

Izglītības un zinātnes
ministrija

Funded by
the European Union

Eiropas Komisijas Tehniskā atbalsta instrumenta projekts “Atbalsts darba devējiem prasmju attīstīšanas veicināšanā Latvijā” (21LV06)

Jeļena Muhina
IZM PPID vecākā eksperte

11.10.2023.

Darba devējiem ir būtiska loma darbinieku prasmju pilnveidē

- Darbinieks savu mācību tiesību īstenošanā lielā mērā ir atkarīgs no darba devēja
- **47,9%** nodarbināto piedalījās izglītībā apmaksāto darba stundu laikā. Mērķis – 55% (2027)
- Tikai **30,7%** darbinieku piedalījās darba devēja organizētās mācībās (ES 42,4%)
- Darba devēja izmaksas viena dalībnieka mācībām ir **mazākās starp Baltijas valstīm**. Vidēji 297 eiro Latvijā, Lietuvā – 432 eiro, Igaunijā – 892 eiro, vidēji ES – 1441 eiro (CSP, 2020)
- **Maz stimulu darba devējiem** aktīvi iesaistīties un atbalstīt savu darbinieku mācības
- Nav ilgtspējīga finansējuma pieaugušo izglītības ilgtspējīgai attīstībai un atbalstam

VAJADZĪBA

Izstrādāt ilgtspējīgu sistēmu, lai motivētu un atbalstītu darba devējus, īpaši MVU, regulāri uzlabot savu darbinieku prasmes

PAMATS

Izglītības likuma deleģējums Ministru kabinetam noteikt atbalsta pasākumus darba devējiem darbinieku papildu izglītošanā, tai skaitā kritērijus šāda atbalsta saņemšanai un atbalsta pasākumu īstenošanas kārtību

Tehniskā atbalsta instruments – EK DG REFORM atbalsts dalībvalstu reformām Technical Support Instrument (TSI)

- Ikgadēja EK atbalsta programma, kas nodrošina ES dalībvalstīm pielāgotu atbalstu reformu īstenošanai
- Nav nepieciešams dalībvalstu līdzfinansējums
- Aptvert jebkuru reformas posmu: no sagatavošanas un izstrādei līdz ieviešanai un rezultātu un ietekmes novērtējumam
- Pieteikumu atlases process
- EK nosaka izpildītāju

*TSI 2021: 700 pieprasījumi no 27 dalībvalstīm
226 pieteikumi atbalstīti, t.sk. 11 no 33 Latvijas pieteikumiem -> "Support employers in promoting skills development in Latvia"(21LV06)*

TSI projekta «Atbalsts darba devējiem prasmju attīstīšanas veicināšanā Latvijā» īstenošanas pārvaldība

EK DG REFORM
noslēdza līgumu
par TSI
projekta
īstenošanu
ar OECD

Latvijā TSI projekta īstenošanas koordinācija:
IZM. Atbalstam: IZM pieaugušo izglītības koordinatoru projekts
un EPALĒ projekts

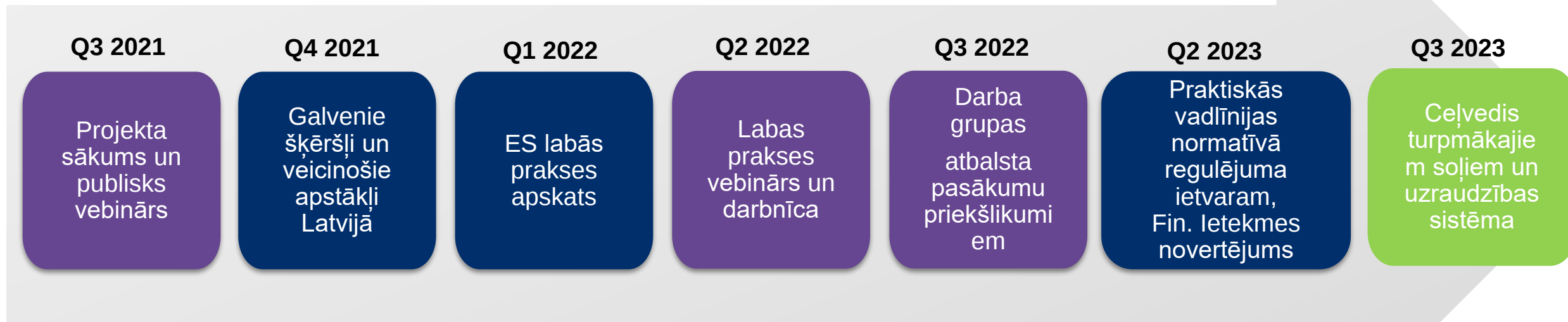
**Starpinstitucionālā vadības grupa: IZM, EM, LM,
FM, LDDK, LBAS**

Politiskā vadība: Nodarbinātības padome
Progresu uzraudzība

TSI projekta Atbalsts darba devējiem prasmju attīstīšanas veicināšanā Latvijā» īstenošana un nodevumi

"Support employers in promoting skills development in Latvia"(21LV06))

TSI projekta mērķis: ir atbalstīt ilgtspējīgas pieaugušo izglītības atbalsta sistēmas izstrādi, iesakot **politikas pasākumu kopumu**, kas atbalstītu un stimulētu darba devējus ieguldīt savu darbinieku prasmju pilnveidošanā un/vai pārkvalificēšanā un **sniegt atbalstu regulējuma izstrādē**

Q2 2020 - Q3 2021

TSI pieteikuma sagatavošana,
Projekta izstrāde

 Pasākumi
 OECD Ziņojumi

OECD priekšlikumi politikas pasākumu kopumam

© OECD | Supporting employers in promoting skills development in Latvia

(1) Uzlabotas subsidētās mācības,
ko nodrošina darba devēju asociācijas

(2) Ārējo ekspertu prasmju
novērtējums, jo īpaši MMUV atbalstam

(3) Sniegto atbalsta pasākumu
vadības grupa

(4) Vienotais tiešsaistes portāls

(5) Tiešsaistes prasmju un
mācību vajadzību
pašnovērtēšanas
rīks uzņēmējiem

(6) Prasmju fondu
attīstība un pilotēšana

**Praktiskās vadlīnijas normatīvā
regulējuma ietvaram**

Sākot ar 2024

Līdz 2026

OECD priekšlikumi politikas pasākumu kopumam normatīvā regulējuma ietvaros

(1) Uzlabotas
subsīdētās mācības,
ko nodrošina darba
devēju asociācijas

- Paplašināt atbalstāmo nozaru loku (izņemot nozares “lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība”, kā arī “valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana”, “izglītība” un “veselība un sociālā aprūpe”)
- Veicināt asociāciju apvienību dalību projektā konsolidētā mācību piedāvājuma veidošanai, jo īpaši horizontālo mācību nodrošināšanai (piem., digitālo prasmju pilnveidei)
- Paredzēt mācību plāna izstrādi par mācību jomām uz kurām nozaru asociācijas plāno koncentrēties: prioritāte profesionālām prasmēm / tehniskām mācībām, RIS3
- Veicināt uzņēmumu, kas nav nozaru asociācijas biedri, līdzdalību atbalsta saņemšanā. Paredzēt lielāku finansējumu sasniegšanas, komunikācijas un motivācijas pasākumiem

(2) Ārējo ekspertu
prasmju
novērtējums, jo īpaši
MMUV atbalstam

- Izveidot ekspertu tīklu, kas, konsultējoties ar uzņēmumu vadītājiem, var veikt MMUV prasmju nepietiekamības un mācību vajadzību novērtējumu
- Iekļaut šo atbalsta veidu subsidēto mācību programmā

(3) Sniegto atbalsta
pasākumu
vadības grupa

- Uzlabot un centralizēt nozaru asociāciju īstenoto projektu uzraudzību, ceturkšņa tikšanās (nozaru asociācijas, EM, IZM, LM, CFLA, u.c. pēc nepieciešamības)
- Izveidot koordinācijas mehānismu un nodrošināt vadības grupas sekretariāta funkcijas

OECD priekšlikumi politikas pasākumu kopumam ārpus normatīvā regulējuma ietvara

(4) Vienotais tiešsaistes portāls

- Apkopo informāciju uzņēmumiem par atbalsta pasākumiem un pieejamo mācību piedāvājumu
- Varētu tikt izveidots esošo portālu integrācijas rezultātā

(5) Tiešsaistes prasmju un mācību vajadzību pašnovērtēšanas rīks uzņēmējiem

- Bezmaksas tiešsaistes rīks, kas palīdz uzņēmumiem identificēt un atspoguļot viņu mācības vajadzības
- Tepēšana kā atbalsta rīks pirms pieteikšanās ārējo ekspertu novērtējumam

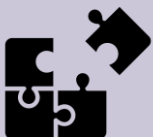
(6) Prasmju fondu (PF) attīstība un pilotēšana

- Mērķis ir apvienot mācību resursus, tādējādi nodrošinot ilgtspējīgu ilgtermiņa finansējumu cilvēkresursu attīstībai nozarē. Citās valstīs PF veido balstoties uz uzņēmumu obligātu nodevu
- 2023. gadā ir jāturpina konsultācijas ar nozarēm, lai attīstītu un pilotētu Latvijai piemērotu PF ieviešanas modeli, nedublējot subsidētās mācības. Ieviešana indikatīvi pēc 2026
- Koplīgumi vai vienošanās varētu būt priekšnosacījums PF izveidei. Līgumā būtu noteikts pienākums konkrētas nozares uzņēmumiem veikt iemaksas PF

Priekšlikumi par papildinošiem pasākumiem uzņēmumiem *(balstoties uz sarunām ar sociālajiem un sadarbības partneriem):*

paplašināt nodokļu atbrīvojumus darba devējiem, iekļaujot izdevumus par darba ņēmēju augstāko izglītību

atbalsts uzņēmumiem, kas piedāvā mācību atvaļinājumu, piem., lai subsidētu algas un/vai aizvietošanas izmaksas mācību atvaļinājuma laikā

Priekšlikumi par papildinošiem pasākumiem indivīdiem *(balstoties uz sarunām ar sociālajiem un sadarbības partneriem):*

attīstīt un pilotēt individuālus mācību kontus

palielināt griestus atbrīvojumiem no iedzīvotāju ienākuma nodokļa izdevumiem par izglītību un paplašināt izņēmumu loku

apmaksāts mācību atvaļinājums visiem darba ņēmējiem, paplašinot mācību klāstu par kuru piešķir atvaļinājumu

Pateicamies par Jūsu līdzdalību projektā!

TSI projekta īstenošanas komanda

Papildu informācija un avoti:

TSI projekta mājaslapa (OECD):

<https://www.oecd.org/skills/employer-training-support-Latvia.htm>

TSI projekta mājaslapa (IZM):

<https://www.izm.gov.lv/lv/projekts/atbalsts-darba-devejiem-prasmju-attistisanas-veicinasana-latvija>

TSI projekta nodevumi un darba materiāli (EPALE):

<https://epale.ec.europa.eu/lv/resource-centre/content/oecd-un-izglitibas-un-zinatnes-ministrijas-tehniska-atbalsta-instrumenta>